

Громадська ФУТУРА

Виходить з 30 серпня 1990 р. № 27–28 (13932–13933), 2 КВІТНЯ 2021 р. Роздрібна ціна 3 грн. 00 коп.

Комедія і драма на сцені і в житті люблого актора

Про світ, на величезному кону якого в наші дні розігрується нечувана за динамікою, напругою і трагізмом дія, драматурги ще колись напишуть свої найвідоміші твори. І хтось талановитий їх зіграє, а хтось із глядацького залу стане щасливим від отриманих переживань. А нам, вимушеним персонажам цієї «п'єси», поки що доводиться не тільки пристосовуватися, щоб вижити, а ще й звикнутися з тим, що в людському мовленні запанував умовний спосіб: таке собі «ЯКБИ».

Приміром, ЯКБИ не пандемія коронавірусу, то багато з нас точно б минулі суботи були в театрі. А він разом зі своїми шанувальниками відзначав професійне свято. І було б це, як завжди, не перевершено, яскраво. Ми черговий раз забулися про насущні проблеми, сміялися б і любили, як діти, вірили б у диво. І в те, що актори – трохи не люди, а хтось нематеріальний, що в них це свято – кожен божий день, що в них нічого не болить і що вони говорять віршами навіть на кухні... Жартую, звісно. Але, якщо серйозно, то театральному колективу, як і багатьом, хто створює нематеріальний «продукт», ковід оголосив безстроковий карантин. Відтак заслужений

документи... Але яка там промисловість, якщо душа лежала до театру, тим паче, що у тому ж колись Дніпропетровську на вулиці Глінки талановитого хлопця прекрасно дочекалася театральне училище! Він чудово витримав іспити: із програмою байкою, співами, танцями, сумним монологом із Франкового «Украденого щастя». З цим епізодом пов'язаний в Івана Григоровича досить кумедний спогад. Коли він грав свій монолог, дивився на одного із членів екзаменаційної

комісії – завуча училища Івана Петровича. Той реагував на страння абітурієнта вельми активною мімікою, що неабияк додавало впевненості й віри у свої сили. Це вже потім студент Калініченко довідався, що ті підморгування виявилися нервовим тиком, на який страждав чоловік.

Після завершення навчання, у 1975 році, дипломованим актором наш Іван Григорович прибув на роботу до білоцерківського театру. Отже, в цих благословенних стінах він служить Мельпомені 46 літ!

А скільки за ці роки прожито й пережито! Часом, зізнається співрозмовник, до нього навідувалися й сумніви: чи правильну дорогу вибрав. Бо ж навіть ті, хто тільки цікавиться театром, можуть згадати часи, коли трупа місяця-

ми не отримувала зарплат. А в родині Калініченка обеє працювали в театрі... Іван Григорович пригадує, як після одруження їм із Його Ніною просто не було де жити. Мешкали якийсь час і в реквізиторському, і в костюмерному цехах ще отого старого театрального приміщення,

розташованого на Торговій площі... знайдена пізніше колегою для них квартира містилася під східцями на балкончик другого поверху. Зараз того будинку вже не

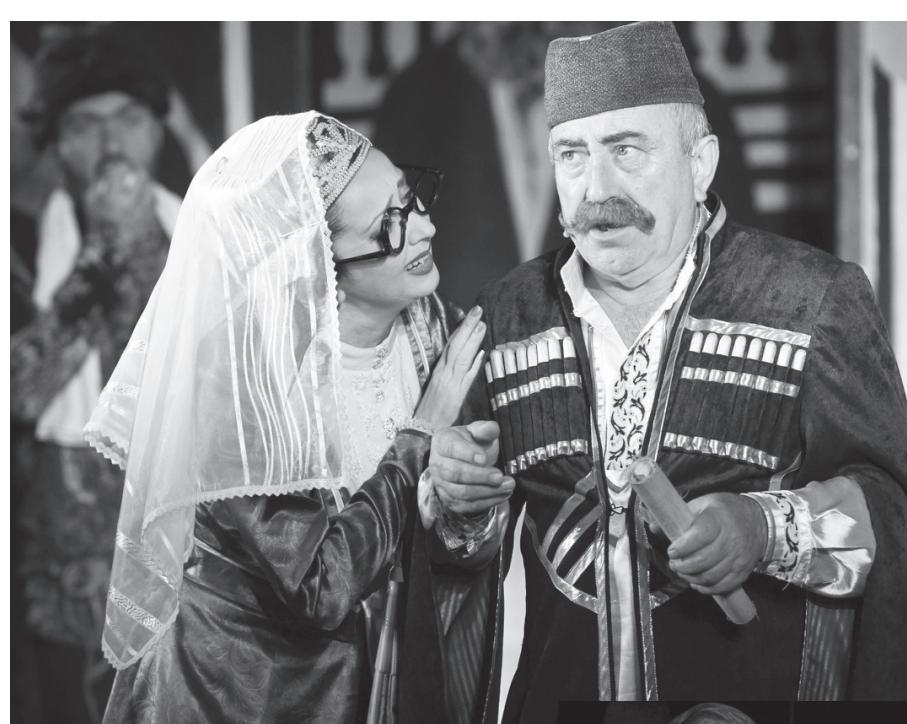
костюмів – працювала костюмером. Якось в автобусі, коли трупа їхала на гастролі, вони огинилися поруч. І тоді він наважився взяти Ніну за руку. Дівчина свою не збрала. Кавалерові було 25, вона – на 6 років молодша. Весілля гуляли замалим не тиждень... Нікому не судилося знати, що доля готове цій родині неймовірно тяжкі життєві випробування. Що загадково, раптово, безглуздо, страшно обірветься життя їхнього єдиного сина Максима. Що незабаром після того Ніна, яка його обожнювала, також згорить, не змирившись із нестерпною втратою. Років два після цих трагічних подій Іванові Григоровичу особливо тяжко давалися ролі, де його герой мав навіки прощатися з сином... Але це все, що в нього залишилося, – його робота. Можливо, жорстока, адже глядач не мусить знати про горе актора. Але й потужна, саме завдяки своїй місії – творити! За великим рахунком, театр став життям Івана Калініченка – у всіх сенсах. А сам він став невід'ємною частиною, міцною цегликою в храмі

театру. Вони завжди рятують одне одного, додають одне одному сили.

Тут прийшла до нього не просто слава – любов сотень, тисяч людей! Нині Іван Григорович вам не скаже, скільки точно ролей зіграв – якось збився з ліку, та й перестав рахувати. Але перші найбільш вдалі, знакові, після яких його запам'ятали, згадує. Це були епізоди, але які! Адвокат у «Наймичі» Тобілевича, Дід Тарас («В степах України» О. Корнійчука). А Стецько зі «Сватання на Гончарівці», зіграний більше 1 тисячі разів (!), 1001-ий у цьому образі Калініченко вийшов під час свого ювілейного бенефісу. Ми довго перевирали вистави, в яких був задіяний актор і в яких його запам'ятали й полюбили глядачі, а серед них – «Шельменко-денщик» Г. Квітки-Основ'яненка, «Сто тисяч» І. Карпенка-Карого, «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра, «Дуже проста історія» М. Ладо, «Кайдашева сім'я» за І. Нечуєм-Левицьким, «Коли птахи відлітають» за В. Дельмар та інші, інші, інші. Я нарешті змогла розпитати улюбленого актора про те, як готується роль, чи трапляється забувати текст на сцені (трапляється, звісно, але навряд чи це помітив глядач), про близькі експромти Калініченка (зал завжди миттєво реагує на доречні сучасні алюзії). Дізналася, що з усіх жанрів він найбільше любить комедію. А в цьому місці всі обов'язково посміхнуться. Бо уявлять чи Стецька, чи Сірка із «За двома зайцями», чи Князя з «Хануми». Ми згадали і партнерів, і режисерів, з якими працював і працює актор. Поговорили й про одну із найвдаліших, як на мій суб'єктивний погляд, ролей Івана Григоровича – Тев'є з «Поминальної молитви» Г. Горіна. «Я купався в ній!» – наче підтверджує глядацьке враження актора, розповідаючи про той дійсно гідний спектакль саксаганців у постановці Тараса Мазура.

А потім Іван Григорович з Анфісою повели мене на кухню показати свою «грядку» на підвіконні. Поруч із трьома перчиками, молодим пагоном інжири та рядочком цибульки в горщицях цвіте духмяна хризантема. Це колись шанувальники подарували, каже хазяїн, а він її посадив. Тепер має ту осінню квітку глядацької любові у весняному вікні. Доглянуті хатні рослини в нього скрізь – і в кімнаті, де висять портрети його Максима й Ніни, і біля його улюбленого дивана. Прийде час, і він займеться, як багато років до того, своїм городом. Прощаючись, я, здається, зрозуміла, чому відомий актор, заслужений артист України Іван Калініченко трохи соромиться, коли його молоді колеги, вітаючись, встають, як він заходить, і просить їх сидіти. Але розумію й те, чому вони це роблять.

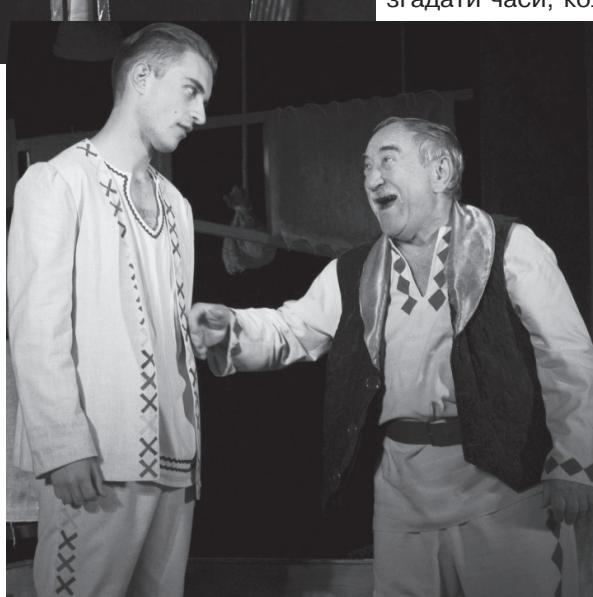
Валентина ХРАБУСТ

артист України, наш люблімий актор-саксаганець **ІВАН ГРИГОРОВІЧ КАЛІНІЧЕНКО** зустрічав своє свято в компанії муркотливої киці Анфіси й телевізора у своїй затишній квартирі на Піщаному, куди люб'язно й запросив нас для бесіди.

– Я з самого дитинства хотів бути артистом, – розпочав розмову господар. – У нашій хаті висіла ота ще післявоєнна радіотарілка, з якої часто лунала програма «Театр перед мікрофоном». Я не пропускав тих трансляцій, знав усіх зінятих у радіопостановках акторів: Аркадія Гашинського, Гната Юрі, Поліну Нятко – всіх упізнавав. Із захопленням слухав вистави з їхньою участю. Звідти й мрія. Тому й любив, коли перед гостями мене ставили на стільчик і просили щось прочитати чи заспівати. З часом мама неймовірно пишалася мною. Бувало, батьки приїздили в гості й приходили на вистави, де я грав. Тоді мама, яка сиділа, звісно, в першому ряду, здавалось, ледве стримувала себе, щоб на увесь зал не крикнути, що це ж її синок на сцені.

Але спочатку були в житті Івана Григоровича й військо, і два роки роботи на каоліновому комбінаті, на рідній Дніпропетровщині, і пропозиція вступати до Гірничого інституту. Вже був узявлі направлення, зібрав

роздашованого на Торговій площі... Знайдена пізніше колегою для них квартира містилася під східцями на балкончик другого поверху. Зараз того будинку вже

згадуючи ту романтичну історію, актор сміється: Ніна бігала коридорами, як геройня Muравйової у фільмі «Карнавал», тримаючи поперед себе величезну, строкату, безладну купу

Ковідні хроніки

Зібравшись 25 березня на термінове засідання, враховуючи протоко

ли позачергових засідань Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій та аналогічної комісії виконокому Білоцерківської міської ради, члени виконавчого комітету затвердили рішення «Про додаткові обмежувальні заходи на території Білоцерківської міської територіальної громади на період дії «червоного» рівня епідемічної небезпеки».

Відповідно до нього, з 29 березня та до ухвалення окремого рішення виконокому в закладах загальної середньої освіти громади всіх типів і форм власності продовжено організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання для учнів 1-11 класів.

Перед голосуванням до членів виконавчого комітету звернулася керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, перший заступник міського голови Інна Новогребельська. Вона розповіла про те, як у місті лікують хворих на коронавірус та яких уживають заходів, аби протидіяти подальшому поширенню COVID-19: збільшують ліжковий фонд та забезпечують його киснем; хоч і з величими труднощами, але доукомплектовують додатковим медичним персоналом перепрофільовані відділення, посилюють інфекційний контроль тощо.

«Ситуація із захворюваністю в громаді складна, – наголосила Інна Новогре-

бельська. – Спостерігається постійне зростання кількості інфікованих на коронавірус. Зокрема, високим є рівень захворюваності серед дітей, у яких діагностовано досить важкі пневмонії».

Зважаючи на те, що обмеження контактів дає певні позитивні результати, доповідачка аргументувала необхідність підтримки згаданого вище проекту рішення. Також вона закликала жителів громади дотримуватись протиепідеміологічних заходів і берегти здоров'я своє та своїх близьких.

На ваші прохання

Приймальні депутатів міської ради

(Продовження, початок у ГД від 12 та 19 лютого, 12 березня)

ЛЯШЕНКО АНАТОЛІЙ ВІКТОРОВИЧ, виборчий округ № 5, фракція ПП «За майбутнє» – с. Храпачі, вул. Молодіжна, 7, приміщення старостинського округу.

Графік прийому: 3-ий вівторок місяця, з 10.00 до 12.00. Телефон: 2-99-73; с. Піщана, вул. Замкова, 66, приміщення старостату.

Графік прийому: 1-ий вівторок місяця, з 10.00 до 12.00. Телефон: 2-03-25.

ПОЛІЩУК СТАНІСЛАВ МИХАЙЛОВИЧ, виборчий округ № 3, фракція ПП «За майбутнє» – вул. Я. Мудрого, 20, офіс 310.

Графік прийому: кожна середа місяця, з 14.00 до 15.00. Телефон: 5-26-45.

СМУТОК БОРИС МИХАЙЛОВИЧ, виборчий округ № 3, фракція ПП «За майбутнє» – вул. Я. Мудрого, 54, БНВО «Перша Білоцерківська гімназія – школа I ступеня».

Графік прийому: остання п'ятниця місяця, з 16.00 до 18.00. Телефон: 5-19-77.

Чи відкоригує пандемія план розвитку міста?

ЧИТАЧ ПРОПОНУЄ ТЕМУ

Із настанням весни продовжується ремонт моста через Рось

Весна в усіх сенсах – час відродження й оновлення. По-особливому його завжди чекають земляки, які вболівають за своє місто. І це зрозуміло: сходить сніг, стабілізуються процеси в небесній канцелярії – значить, можна починати довгождані ремонти, будівництва, реконструкції, реставрації... Словом, працювати далі над іміджем любої нам Білої Церкви.

хресті бульв. Княгині Ольги та вул. Некрасова, бульвару Княгині Ольги із влаштуванням дитячих майданчиків, парку на масиві Леваневського та парку імені Т.Г. Шевченка й інше.

Департаменту ЖКГ виділено більше 135 із половиною мільйонів гривень. Частина цих грошей заплановано використати на реконструкцію вуличного освітлення

міста (в тому числі на внутрішньодворових територіях) й населених пунктів громади. На двох білоцерківських перехрестях (бульв. Грушевського – вул. Пролетарська та Сквирське шосе – Гайок) мають з'явитися світлофори, а на складному перехресті просп. Князя Володимира – вул. Павличенко планують відреставрувати діючого. Виділені певні суми й на реконструкцію тротуарів (на Ярослава Мудрого, Ярмарковій, Шолом-Алейхема, масиві Леваневського) та низки вулиць (їдеться про простір на вул. Героїв Небесної сотні, де втілюється проект на честь борців за волю й незалежність України, і сквер на Таращанському масиві). Відповідну суму заплановано потратити на реконструкцію сміттєзвалища в Сухому Яру та вузла обліку газу обеліска «Вічний вогонь».

Сім мільйонів мали б піти на облаштування систем відео- та аудіостереження на основних міських перехрестях та зупинках громадського транспорту, в місцях проведення масових заходів, у селах, що увійшли до об'єднаної громади, в рамках виконання цільової програми «Безпечна Білоцерківська територіальна громада».

На капітальний ремонт доріг у бюджеті розвитку закладено майже 22 мільйони гривень. До переліку увійшли шляхи на вулицях Леваневського, Олени Теліги та пройзд від Сквирського шосе до Олени Теліги, на Чайковського другій, Глинняній, Івана Кожедуба, Шкільній, Ставищанській, Гоголя, Річковій, провулку Залуцькому та Водопійному третьому. Капітально запланували відремонтувати тротуари й пішохідні доріжки на вулицях Некрасова, Павличенко, Вернадського, бульварі Олександровському, провулку Грузинському. Досить багато коштів, близько 13 мільйонів, закладено на капітальні ремонти прибудинкових територій в усіх районах міста.

За різними програмами на капітальні ремонти житлового фонду передбачено більше 10 мільйонів гривень. Серед інших капітальних робіт – ремонти ліфтів, кладовищ, зливової каналізації в Гайку, продовження ремонту мосту через Рось у районі вулиці Дружби (виділено

Виконком вирішив

Завершення

Про закінчення опалювального сезону

тарного законодавства та іншими документами, в разі, якщо протягом трьох діб середня добова температура зовнішнього повітря перевищуватиме 8°C, опалювальний сезон 2020-2021 років на території Білоцерківської міської територіальної громади для житлового

фонду й інших споживачів буде закінчено.

Білоцерківським мережам доручено продовжити по-дачу теплоносія для закладів охорони здоров'я, відповідно до заяв їхніх керівників для забезпечення температурного режиму, встановленого нормативними документами.

Рух автотранспорту по вулиці Дружби обмежено

У зв'язку з капітальним ремонтом мосту через Рось по вул. Дружби виконавчий комітет вирішив обмежити рух автотранспорту по ній від перехрестя із вулицею Замковою до перехрестя з вул. Котляревського. Може бути як часткове обмеження, так і повне перекриття дороги – за-

лежно від фактичної необхідності виконання робіт. Триватиме особливий режим руху з квітня по жовтень 2021 року, що погоджено з Білоцерківським районним управлінням поліції.

Члени виконавчого комітету ухвалили також рішення про внесення тимчасових змін до ме-

режі автобусних маршрутів № 3, 6, 6а, 14, 16, 17, 17а та 25. Відповідно до нього, в напрямку міста із Заріччя автобуси цих маршрутів їздитимуть, як і раніше, вулицею Дружби, а у зворотному напрямку так: вул. Заярська, вул. Таращанська, вул. Селянська й далі – за маршрутом.

Ще дещо про зміни в міських маршрутах

З метою оптимізації автобусної мережі міста, підвищення якості обслуговування пасажирів, у зв'язку з заміною рухомого складу, який обслуговує автобусний маршрут № 8, на автобуси марки «Богдан» було внесено зміни до схем руху автобусних маршрутів № 8 та № 17. Відтепер **маршрут № 8, «Дендропарк «Олександрія» – вул. Івана Кожедуба»,**

проходитиме так: бульв. Олександровський – вул. Фастівська – вул. Привокзальна – вул. Першотравнева – вул. Водопійна – бульв. Олександровський – просп. Князя Володимира – вул. Голубина – вул. Шолом-Алейхема – вул. Людмили Павличенко – вул. Шевченка – просп. Князя Володимира – вул. Леваневського – бульв. Княгині Ольги – вул. Грибоєдова – вул. Північна –

вул. Івана Кожедуба («Даніком»).

Маршрут № 17, «Вул. Івана Кожедуба («Хімбуд») – вул. Січових стрільців»: вул. Івана Кожедуба («Хімбуд») – вул. Глинняна – вул. Київська – вул. Я. Мудрого – вул. Дружби – вул. Героїв Чорнобиля – вул. Ставищанська – вул. Шкільна – вул. Січових стрільців.

З офіційних джерел

ще 21 млн грн), облаштування ліфтами приміщень лікарень №1 і 3, ремонти ФАПів у Вільній Тарадівці, Дроздах, Глушках, Сидорах.

За кошти Громадського бюджету планується облаштувати сквер біля Школи мистецтв №1, реконструювати рекреаційну зону на Остріві дитинства, збудувати на центральному пляжі пандус, яким зможуть користуватися люди з інвалідністю для входу у воду, та встановити фонтан у парку ім. Т.Г. Шевченка.

Передбачаються також надходження **субвенції з обласного бюджету.** За рахунок цих коштів місто хоче реконструювати площа П. Запорожця та покрівлю басейну в ДЮСШ № 2. А також капітально відремонтувати освітлення на кількох вулицях. За Програмою розвитку автомобільних доріг у Київській області на умовах співфінансування мають капітально відремонтувати дорожнє покриття на Першій Піщаній та Першотравневій у Терезиному. А, відповідно до Програми енергозбереження, на об'єктах бюджетної сфери будуть встановлені індивідуальні теплові пункти з погодним регулюванням. Відбудуватиметься також анонсована владою раніше модернізація вуличного освітлення в Білій Церкві за рахунок кредиту-позики від міжнародної фінансової організації НЕФКО.

Загалом на розвиток, оновлення міста повинно бути витрачено майже 250 мільйонів гривень. Якщо не зроснуть «апетити» клятої пандемії та не доведеться брати гроші з цього гаманця на її приборкання. Днями додався ще один нюанс. Через обмеження «червоної» зони змущені призупинити роботу багато місцевих підприємств, які тепер вимагають від влади фінансової допомоги. Тож, можливо, доведеться вишуковувати кошти й на додаткове фінансування місцевої програми підтримки підприємництва. Тому є певні підстави сумніватися, що все заплановане і закладене в бюджеті розвитку міста буде виконане.

Валентина ХРАБУСТ

Безпека дітей у цифровому просторі

Останнім часом збільшилася кількість випадків небезпечної поведінки дітей, що загрожує їхньому життю та здоров'ю. Зокрема, йдеться про вплив соціальних мереж в інтернеті. Для підвищення обізнаності вчителів, керівників закладів освіти, батьків та їхніх дітей Міністерство освіти й науки розробило рекомендації для проведення додаткових профілактичних заходів.

Батькам під час комунікації з дитиною варто, зокрема:

- ◆ говорити про безпеку в інтернеті, вчити робити аргументований вибір та нести відповідальність за його результати;
- ◆ будувати відкриті та довірливі стосунки з дитиною;
- ◆ формувати корисні звички використання гаджетів та цифрового середовища й підвищувати самооцінку дитини, дозволяти їй самостійно робити вибір і бути відповідальною за це;
- ◆ заохочувати користуватися гаджетами в зонах видимості дорослих;
- ◆ встановлювати часові межі користування гаджетами та контролювати додатки, ігри, вебсайти та соціальні мережі,

якими користується дитина, їхню відповідність віку дитини;

- ◆ бути уважними до ознак страху чи тривоги, зміни поведінки, режиму сну та апетиту.

У разі виявлення, що дитина стала жертвою будь-яких проявів насильства, вербування або маніпуляцій у цифровому просторі, варто відразу звертатися до поліції та надіслати повідомлення про правопорушення до департаменту кіберполіції (цілодобово). Психологічну допомогу та підтримку можна отримати за номерами телефонів “гарячої” лінії з питань протидії насильству та захисту прав дитини (пн – пт, з 12:00 до 16:00):

- 0-800-500-225 (безкоштовно зі стаціонарних),
- 16-111 (безкоштовно з мобільних);
- онлайн-консультація для підлітків у Teenergizer;
- чатбот у Telegram і Viber допоможе дізнатися, куди звертатися по допомозу.

Нагадаємо, додаткову інформацію щодо безпеки дітей в інтернеті можна знайти на сайті МОН.

Урядовий портал

Нешодавно на базі фізкультурно-спортивного товариства «Спартак» у Білій Церкві відбувся традиційний Відкритий чемпіонат з художньої гімнастики «Кубок Олени Дмитраша». Змагання були присвячені багаторазовій чемпіонці України та світу з художньої гімнастики у групових вправах родом із Білої Церкви Олени Дмитраш. Головною суддею була Ірина Яцюк.

Свято краси і гарції в Білій Церкві

▲ Свої сили випробовували команди гімнасток з Волинської, Чернігівської, Полтавської, Одеської, Закарпатської, Харківської, Київської областей та Києва у віковому діапазоні 6-18 років. Дівчата змагалися як в особистій першості, так і в груповій.

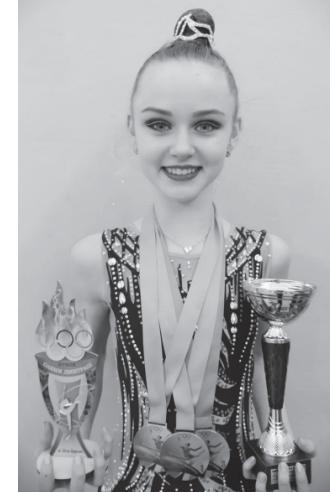
▲ Серед учасників була й учениця ДЮСШ «Юність» із Білої Церкви **Анастасія Данільченко**. Вона змалечку займається цим видом спорту і в свої 14 уже досягла певних результатів. «Художня гімнастика завжди займається в моєму житті особливим місце, і, незважаючи на труднощі, які часто трапляються під час тренувань чи змагань, я незмінно нею захоплююсь», – коментує юна спортсменка. На Чемпіонаті «Кубок Олени Дмитраша» вона посіла 1 місце в особистих вправах, розділивши його з

Алісою Чужою, і 2-е – в групових.

▲ Протягом 3-х днів усі дівчата намагались дійти до суддям, що саме вони найкращі, але вдалося це не багатьом. Серед таких були гімнастки команд СДЮШОР «Чорноморець» (Одеса) – Уляна Велика (2008 р.н.), Катерина Комар (2007 р.н.), Емілія Кротова (2006 р.н.), Софія Козьякова (2005 р.н.); КДЮСШ №16 (Харків) – Ярослава Зайченко (2005 р.н.) та команда ДЮСШ «Юність».

▲ Всіх дівчат нагородили медалями, дипломами та подарунками, а призерів – ще й кубками.

▲ Змагання відбувалися з дотриманням рекомендацій МОЗ України щодо протидії поширенню коронавірусу: при вході здійснювалася температурний скринінг, були організовані місця для обробки

рук спецзасобами, без глядачів, вхід до залу – тільки в захисній масці. Для охочих спостерігати за змаганнями здійснювалася відеотрансляція в live-режимі.

Лариса ВАРЕНІК,
вихованка гуртка
«Екологічна журналістика»
ЦЕНТР БМР

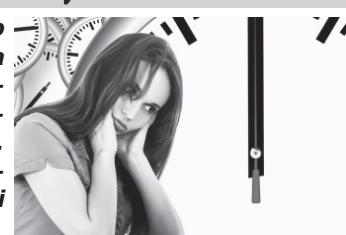
▼ Наприкінці лютого в столиці відбувся чемпіонат України з легкої атлетики у приміщенні серед юнаків 2006–2007 років народження. Перше місце з потрійного стрибка там упевнено завоювала наша 14-літня землячка, вихованка ДЮСШ «Олімп», учениця 9-А класу ЗОШ № 18 **Дар'я Пазюк**.

▼ Юна й наполеглива спортсменка із 7 років займалася фігурним катанням і вже 2 роки – легкою атлетикою. Віримо, що саме таким – цілеспрямованим, самовідданим (коли навіть хвороба не завадить взяти участь у важливому змаганні), закоханим у спорт молодим людям – до снаги подолати найвищі вершини на світових спортивних аренах.

▼ Радіючи за Дар'ю, розділяючи з нею щастя заслуженої перемоги, ми разом з її родиною зичимо дівчині нових прекрасних здобутків на довгому й непростому спортивному шляху та дякуємо за ще один рядочок, який вона вписала у книгу спортивної слави Білої Церкви.

Плюси та мінуси скасування переходу на літній час

В Україні точиться дискусія про те, чи варто переводити годинник. Верховна Рада підтримала законопроект про скасування літнього часу у першому читанні, але не змогла проголосувати остаточно, відправивши його на доопрацювання. Відтак експерти Центру громадського моніторингу та контролю зібрали головні аргументи «за» і «проти» переведення годинників.

Вплив на здоров'я та енергозбереження

Автори закону кажуть, що переведення годинників шкідливе для здоров'я українців. Підтримує цю думку і лікарка-неврологінка Діана Шуляк: «Саме в цей період зміни часового режиму підвищується ризик захворювань, ускладнень серцево-судинної системи, ті самі інсульты».

Прихильники єдиного часу кажуть, що переведення годинника не допомагає енергозбереженню. Голова Комітету економістів України Андрій Новак пояснює: «На побутовому рівні, якщо ми раніше вимикаємо світло ввечері, то зранку раніше його вимикаємо. Але побутовий споживач – не основний. Основний споживач електроенергії – промисловий. Так от, у промисловості найбільш енергозатратні виробництва працюють 24/7. Тобто у них виробництво є безперервним. Це – металургія, хімія, хлібокомбінати. Вони працюють безперервно у три зміни. Для них усіх абсолютно не мають значення ці переведення годинників двічі на рік».

У Парламенті кажуть, що в Україні немає точних розрахунків, скільки можна зекономити електроенергії на промисловості. Якщо і йдеться про якусь економію, то про дуже незначну.

Як у Європі

Серед переваг постійного зимового часу депутати називають можливість синхронізуватися з економікою ЄС. Адже Європарламент ще два роки тому скасував обов'язкове переведення годинників. Водночас європейські країни досі визначаються, який час краще залишити: «літній» чи «зимовий».

Як свідчать опитування українців, більшість громадян не проти залишитися на «зимовому» часі. Наразі чиновники пропонують законодавчо закріпити в Україні «єдиний київський час», що відповідає другому годинниковому поясу в національній шкалі координованого часу UTC+2.

Але в цій ідеї є критики. Прихильники переведення годинників упевнені, що переваги все-таки є. «Літній» час дозволяє людям ефективніше використовувати світловий день. І справа не тільки в економічних факторах на кшталт економії енергії, а й соціальних – як зменшенні кількості ДТП та злочинів у вечірні години.

Також є застереження, що, залишаючись на «зимовому» часі, українці стикнуться із незручностями. За оцінками експертів, влітку сонце вставатиме приблизно о 4-й ранку, а сідатиме о пів на 8-му вечора.

Захист прав споживачів. Що потрібно знати?

За даними Держпродспоживслужби, у 2020 році відомство отримало 20,9 тисячі пропозицій, звернень, скарг і заяв від споживачів. Найчастіше скарги стосувались неналежної якості непродовольчих товарів. Майже третина звернень були щодо тарифів чи якості житлово-комунальних послуг. Найменше громадяні скаржились на продовольчі товари.

За словами голови Держпродспоживслужби Владислави Магалецької, такий розподіл скарг не свідчить, що продукти в Україні лише якісні, а непродовольчі товари дуже погані. Насправді тут відіграють роль інші фактори: ціна і наявність чека за покупку чи послуги. Загалом вдалося задоволити більше ніж половину вимог і повернути споживачам близько 10 мільйонів гривень за неякісні товари та надані послуги.

На думку експертів, більшість конфліктів із споживачами можна вирішити на місці. Поскаржитися менеджеру закладу, замінити неякісний товар

чи повернути за нього гроші. Однак коли це не спрацьовує або ж це інтернет-магазин, потрібно діяти інакше.

Фахівці радять спочатку зателефонувати на гарячу лінію закладу. Якщо її немає, тоді написати відгук на офіційному сайті, сторінці у соцмережах, чи форумах з відгуками. Як свідчить досвід останніх років, іноді публічне обговорення стократ дієвіше, ніж залишенні скарг в кол-центрі. Можна пригадати скандал із рестораном у Львові, де виштовхали відвідувача з ДЦП, і багато інших.

Якщо це не допомагає, то слід звернутися до Держпродспоживслужби.

Центр громадського моніторингу та контролю

Дмитро КИРИШУН, в. о. міського голови

Захист прав споживачів. Що потрібно знати?

▶ ПОСМІЄМОСЯ РАЗОМ

ГАЖАЛА ЛЕОНІД ЙОСИПОВИЧ

Народився у 1947 р. в с. Городище-Пустоварівка Воло-дарського р-ну на Київщині. Закінчив школу, техучилище, працював на Миколаївському суднобудівному заводі, служив у війську. Згодом пов'язав своє життя з Білою Церквою. Писав вірші й оповідання, друкувався в районних газетах, у «Кіївській правді», «Сільських віснях», журналі «Перець».

Автор збірок гумору й сатири «Велика подяка», «Демократичний вибір», «Я так живу» та ліричної «Моя солдатська любовь». Член НСПУ. Лауреат літературно-мистецької премії ім. М. Сома.

Філософ

Після чарки, після шкварки,
Зятинувшись димом,
Гриць веде неспішну мову
З кумом Никодимом:
— Як дивлюсь новини, куме,
Бачу, так виходить: —
Де є в світі катастрофа,
Там і горе ходить.
Завжди поруч біля неї
Горе із бідою,
Вони втрьох, неначе друзі,
Нерозлій водою.
Никодим, сільський філософ,
Дим пустив угору:
— Я на це питання маю
Власну точку зору.
Тут є різні варіанти, —
Нахилившись до Гриця, —
Під яким кутом, в якому
Ракурсі дивиться.
Берем приклад: — Моя жінка
Лізла по драбині,
Впала, вдарилася і в неї
Щось болить у спині.
І тепер вона не може
Сісти, ні присісти,
Ні корову подоїти,
Ні зварити їсти...
Сам тепер товчусь на кухні
І перу малечі,
І город, і господарство —

Все на мої плечі.
А вона вже тиждень стогне
І лежить, як дрофа.
Тепер бачиш — явне горе,
Хоч й не катастрофа.
Другий приклад: — Помирились
Наши депутати
І всі разом полетіли
Десь відпочивати.
А щоб мир цей примочити,
Що нарешті визрів,
Прихопили президента
Й кабінет міністрів.
Тільки Крим перелетіли —
Загриміли в море.
Стопроцентна катастрофа,
Але ж це не горе.

Вірність

Плаче жінка, бо, проживши
З нею цілий вік,
Помирає у лікарні
Рідний чоловік.
Шепче жінці: — Доживаю
Вже останні дні.
Тож признаїться, чи була ти
Вірною мені.
В жінки сльози враз просохли:
— Признавайсь? Авжеж.
Я б сказала тобі правду.
А якщо не вмреш?

Жайворонки в небі...

● Весною ми добралися до с. Синява, що недалеко від Рокитного. Крокуючи дорогою повз леваду, помітили невеликого сіруватого птаха. Той піднімався вгору колами, з розпушеним хвостом, переміщуючись все вище й вище, виспіюючи на льоту гучні і веселі трелі. Захоплюючі й мелодійні наспіви ми слухали з насолодою. Цього найшвидшого співака серед пернатих (130 звуків за секунду) та з репертуаром біля 2000 мелодій ми відзначали. То був польовий жайворонок. Досягнувші висоти 100-150 метрів, соліст став опускатися вниз, без кружляння. При цьому пісня здавалася гучніше, привабливіше, задушевніше. Його «арії» тривають найчастіше 2-6 (іноді 15) хвилин, а після невеликої паузи знову. До слова, нерідко цей пернатий співає в польоті та навіть зі здобиччю в дзьобі.

● Придивившись до польового жайворонка на ґрунті, помітили у нього сірувато-бліуспину із жовтувато-бліуми рисками й чорно-буруми плямами та блілим пір'ям на хвості. Мешкає він у нас на луках, левадах, полях, лісових галявинах. Охоче гніздиться в посівах однорічних (вика, вико-овес, суданка) та багаторічних (конюшина, люцерна, еспарцет) трав. Ці птахи перелітні, прибувають в Україну в березні. Самці своїм співом приваблюють самок, жайвороники обирають собі «наречених» і створюються пари. У період гнідування сім'я займає територію 0,5-1,5 гектара. Мелодії-трелі пернаті починають на світанку і продовжують до сутінків. Співочий сезон триває весною-літом. Солістом є тільки самець. Самка ж під час співу партнера харчується, сидить на яйцях або ж відпочиває на землі. Гнізда в'ють на ґрунті із сухих трав. Харчуються шкідливими комахами: жуками, гусеницями, личинками, метеликами, саранчою. Польові жайворонки збирати шкідників на землі. Літом не вибивають зерно з колосків — тільки підбирають падаючу. Найстрашніші їхні вороги — соколи. Коли ті з'являються у повітрі, то птах відразу складає крила, каменем падає вниз і на землі ховається в траві або між культурними рослинами.

● А в лісовому масиві «Синявський» нашу увагу привернув сірувато-жовто-блій птах із чубчиком на голові. Він швидко бігав по землі, переслідуючи зеленого коника. Але пернатому не вдалося наздогнати стрибунця. Натомість він натрапив на іншу здобич — метелика білану. Це був лісовий жайворонок. Селиться він у лісових угіддях. Попри свою назву, на деревах шкідливих комах не хапає, а зби-

післят обоє батьків.

● Не встигли ми пройти і трьох кварталів, як зустріли іншого лісового жайворонка на гілці сосни. За мить він піднявся в повітря, літав над верхівками дерев по колу та зигзагами, повторюючи свою милозвучну пісню: «юлі-юлі-юлі». Через ці звуки пернатого ще називають юлою. Цей вид пошириений на всій території України, а зимує в Криму й на Середземномор'ї. За літо зазвичай лісові жайворонки вигодовують 2 виводки — у квітні і травні. В разі загибелі яєць першої кладки споруджують нове гніздо. Під час насижування жайворонікою кладки партнер приносить подрузі харчі й тримається поблизу гнізда. Харчуються птахи комахами та рослинами.

● На узлісці Бородянського лісового урочища між кущами жимолости та свідини самка лісового жайворонка обігрівала у гнізді на ґрунті малих пташенят. Самець у цей час кружляв у повітрі, виспіюючи ніжні, ліричні мотиви. Та раптом перед гніздом з'явився бурій звірок із світло-жовтою плямою на шиї та грудях, який негайно на нього напав. Але самка відразу кинулася ворогові навпереди. Почалася відчайдушна боротьба. Лісова куниця намагалася схопити і придушити птаха зубами й лапами. Проте перната вміло виверталася від хижака, клюючи того дзьобом по морді. Самець миттєво підоспів на допомогу. Під час протистояння на траву розліталися пір'я і шерсть. Зрештою нападниця не витримала спротиву малих сміливців, підігнула хвоста і зникла в кущах...

● На Фастівщині фермер косив еспарцет на зелений корм. Але несподівано з-під косарки випурухнула самка польового жайворонка. Чоловік помітив серед рослин розкидане гніздо та 4-х травмованих оперених пташенят. Не гаючись, він привіз до ветклініки усіх поклічених пернатих, де їм надали відповідну допомогу. Опісля той забрав птахів додому, всією сім'єю їх виходили за місяць, а потім випустили на волю...

● В Сумській області влітку спеціалісти обстежу-

Надіюся, ви не проти дещої роздумів. Адже в них народжується істина, поштовх, енергія для наступних дій, витривалість для справи, що потребує незмінного натхнення.

Мурахи в бібліотеці, або Як отримати задоволення від професії

Колега-бібліотекар, певно, віпзнає себе — чайку над морем інформаційного шуму, що виловлює з нього потрібне, красиве та надихаюче, аби окрилти ціле місто читачів. Та якби мене спітили, з чим я асоціюю наш заклад, то отримали б досить кумедну відповідь. З перших днів тут я бачу одну і ту ж картинку: всі дороги Леваневського ведуть в бібліотеку, яку створили трудівниці з бібліотечної системи. Бібліодіви, бібліографині — як тільки їх не називають! Це вони, підтримуючи і доповнюючи одна одну, дбають про ті полиці, що тримають на собі величезний багаж знань (бібліотека ж бо — головне джерело інтелекту). Це вони є провідниками між ними та читачами через цілий комплекс маніпуляцій для систематизації та обліку, вони влаштовують і просвітницькі та мистецькі заходи, залишають відвідувачів до своєї спільноти в мережі блогів та сторінок...

Робота тут кипить, люди приходять і змінюються. У всіх них різні запити і потреби, та всіх їх об'єднують книги, громадський простір, коворкінг і кваліфікована допомога працівників. Усе це є бібліотека, що весь час оновлюється, до-перебудовується і росте, як той мурашиник, що тримається на ентузіазмі та особистих якостях цих, жартома кажучи, багатофункціональних «комп'ютерів у спідніцях».

Нам пропонують наплив інформації,

тож, на жаль чи на щастя, на підсвідомому рівні ми навчилися йому опиратися, відтак маємо нові завдання. Американський бібліотекознавець Мелвіл Д'юї з цього приводу сказав: «Якою я бачу сучасну бібліотеку? Якщо стара книгоzbірня була джерелом, до якого йшли всі спраглі знань, то нова — це водогін, що розносить живильну вологу по домівках».

Тож якщо ви наділені контактністю, товариськістю, емоційністю, вмінням розуміти і слухати, культурою, загальною ерудицією, вмінням професійно викладати свої думки та вести дискусію — імовірно, це ваша професія. А якщо вмієте широ допомагати і опікати, прагнете безперервного розвитку — бібліотека стане чудовим пристанищем для еволюції як вашої душі, так і вашого розуму. Надихає? Вперед, до звершень!

Інна ХРАБУСТ

● На ґрунті росіїв на нивах і лісонасаджень за допомогою дрона. Та неочікувано безпілотник дав збій: упівливив швидкість, накренився, знизився і впав на посів. Оператори прибули на місце аварії, знайшли пошкоджений апарат і травмованого польового жайворонка. Стало зрозуміло, що причина катастрофи — зіткнення птаха з безпілотником. Чоловіки доправили пернатого до ветклініки, де йому зробили операцію і призначили курс лікування. Захисники тварин виходили жайворонка, якого після одужання відвезли на попереднє місце. Дрона ж відремонтували...

● На території Європи, Китаю, Індії, Африки водиться хохолковий жайворонок, який відрізняється досить великим і густим чубчиком на голові. В Україні поселяється тільки по сусіству із населеними пунктами — на пасовищах, пустирях, городах, біля будинків та руїн старих будівель, недалеко від доріг. Це наземний птах. По землі бігає прудко. Літає добре, проте користується крилами рідко. З початком весни зустрічаються парами і після недовгого пісенного токового польоту будуєть гніздо на ґрунті, в якому виводять пташенят. Харчуються комахами, насінням трав, зеленими рослинами. Цей вид із задоволенням «купаетесь» в піску або пілюци — так виганяє з тіла надокучливих кліщів. Часто хохолкові жайворонки підбирають на дорогах зерно, яке губиться під час перевезень. А ще гребуться на смітниках, за що у народі їх називають посміюхами. Ці пернаті зимують у нас, а мігрують по всій Україні...

● Малому жайворонку характерні менші розміри тулуба і крил, порівняно з іншими видами. Поширений в Євразії та Африці. Проживає на малопридатних угіддях: пустелях, напівпустелях, сухих степах, ділянках із кам'яними, глинистими, піщаними, солонцоватими ґрунтами. Поїдають вони прямокрилих комах, мурашок, жуків, клопів, метеликів, мух. Вживають і зелені частини дикорослих трав.

● Чорний жайворонок відрізняється темно-чорними перами на спині, а по боках і на хвості вони обрамлені блідими смужками. Мешкає на півдні України, Кавказі, в Середній Азії. На початку весни кілька співучих самців ганяють за самкою, яка обирає серед них одного. Спосіб життя — наземний.

● Рогатий жайворонок має по боках тімені пучки відовжених чорних пер, що утворюють своєрідні ріжки. Зустрічається у холодних і помірних широтах Євразії, Америки, Африки. Пісня їхня дзвінка, лірична, негучна. Часто перебуває біля будівель, на пустирях, де є насіння трав. Найкращою їхнєю для них є кавуни, з яких птахи виклюють солодку м'якоть і насіння...

Іван ВАСИЛЕНКО, Віктор ДЕМЕЩУК

